

چکیده

در زبان فارسی برای ساخت کلمات جدید که معانی متنوع‌تری را دربرگیرند، از روش‌های مختلفی استفاده می‌شود که ترکیب‌سازی یکی از آن شیوه‌ها است. در ترکیب‌سازی با کنارهم قرارگرفتن دو یا چند کلمه، واژه‌ای جدید ایجاد شده که معنایی مستقل از عناصر سازنده‌ی خود را منتقل می‌سازد. از آن‌رو که دیوان اشعار شاعران، گنجینه‌ای غنی از واژه‌ها و کلمات هستند، می‌توان با بررسی این اشعار به ساخت‌های جدید و متنوع‌تری در ترکیب‌سازی واژگانی دست یافت. از این‌رو این پژوهش به هدف استخراج انواع ترکیبات در دیوان عطار با روش توصیفی - تحلیلی پرداخته و نتایج حاصل نشان داد که عطار از دو بخش ترکیبات اسمی و وصفی در اشعار خود بهره برده است. در میان ساخت‌های وصفی، بیشترین کارکرد را صفت‌های فاعلی مرکب مرخم به خود اختصاص داده‌اند و همچنین ساخت‌های جدید و متنوعی چون صفت «مفعولی + اسم» نیز در ترکیبات وصفی از نمونه‌های بدیع عطار محسوب می‌شود. در ترکیبات اسمی نیز عطار از ترکیبات دو اسم بیشتر از سایر ساخت‌ها بهره برده است.

واژه‌های کلیدی: دستور زبان، ترکیب‌سازی، ترکیبات اسمی و وصفی، عطار.